

Maduixes

Xulio Ricardo Trigo

«I allí, amb l'esperit del bosc i de la baia, lluny del jo, em vaig purificar i la llum em va curar per dins i per fora.»

Dolors Miquel

VA SER L'ESTIU DEL 1998 que la Marta Griells es va veure sorpresa per una sensació desconeguda. Després d'una excel·lent collita de maduixes, els seus pares van decidir fer vacances. Era la primera vegada. Fins aleshores, les dificultats per a sobreviure en aquell indret oblidat del Pirineu no els havien permès ni un sol dia d'oci.

La Marta era una noia de poble. Jugava al bosc, sabia dels rierols i els aiguaneix, podia reconèixer l'herba del mesc o els moixernons de tardor a la fageda. No havia vist cap més ciutat que el poble gran de la vall, on anava a escola. A ningú semblarà estrany que aquell dia d'estiu, un dia d'agost més aviat sense història, la Marta sentís una angoixa desconeguda. S'havia quedat mirant la mar, imaginava que les aigües pujaven pel petit turó fins inundar aquella torre dels Turmeda, uns amics dels pares que havien canviat la muntanya pels negocis turístics.

Al principi no s'havia interessat gaire pel destí d'aquelles inèdites vacances familiars. Només recordava algunes frases soltes: «Aquest any tindràs una sorpresa», «Ho passarem de faula» o «Ja veuràs quina et tenim reservada». Però la noia sabia que eren felços per l'èxit

de la collita i no es va inquietar gaire per unes propostes sense cap ni peus. Per a la Marta, les vertaderes vacances eren córrer per les muntanyes, trepitjar paratges desconeguts o anar a la recerca de maduixes salvatges. La seva família coneixia molt bé els racons de la muntanya on creixien aquells fruits, a recer dels roures o a la vora de torrents, satisfets per la humitat i el tast de sol que dia a dia anava madurant-les. Tot i que el negoci girava al voltant del maduixot, més aparent i cridaner per als gusts dels compradors, la maduixa silvestre es pagava a bon preu i les muntanyes, aquella primavera, n'havien estat plenes.

El sabor de les maduixes, les seves formes i colors, les distintes varietats, figuraven a les imatges més antigues de la Marta. Fins i tot recordava un dia, encara molt petita, en què el pare, després de fer que tanqués els ulls, li havia col·locat un d'aquells petits fruits a la llengua. Potser no era la primera vegada, però ho era en la seva memòria.

La noia va tancar la boca i va mastegar la baia tot sentint les arestes àcides, l'aroma fresc i intens que li pujava pels nàrius, mentre el seu pare li deia:

—No tinguis pressa, rosega, sent com s'estén per la boca, cerca els trossets entre les dents. Les maduixes han estat creades per a personetes com tu, per al gaudi dels infants. Per això són tan petites. Són com un bé del cel.

Tot seguit li posava la mà al cap, com si volgués indicar que la seva grandària, la seva existència també era un bé del cel.

Feia poc que aquest episodi havia tor-

nat al pensament de la Marta, tot just el dia que s'havia vist tan alta com la mare, mentre el pare havia d'aixecar de manera notable el braç per a deixar la mà sobre el seu pel, ros i laci.

La ciutat on havien decidit estiuejar tampoc no era molt més gran que aquella altra tan propera on anava a escola. Tot i això, la Marta va trobar sorprenent la quantitat de gent que bullia pertot, els cotxes de colors vius sense fang a les rodes, les galindaines de botigues i parades que envaïen les voreres i part de la calçada. Va sentir com aliens la barreja de colors, els infinits matisos de la roba que vestien aquells éssers bronzejats i ociosos.

Sensacions tan diverses havien estat fruit d'una mirada ràpida, el temps de travessar el poble amb el Land Rover familiar per enfilars de seguida turó amunt, fins a una petita urbanització que hi havia al més alt.

Els amics posseïen una de les torres més antigues del poble. Des de la terrassa es podia dividir tot l'entorn amb un ràpid cop d'ull. Feia anys que s'havien instal·lat a la costa, atrets pels diners fàcils que semblava portar el turisme. Després de molt de temps, perduda l'adreça al calaix dels documents importants, els pares havien concertat per telèfon aquella visita sempre ajornada.

Marta Griells s'havia sorprès de la vida colorista que deixaven enrere a mesura que el Land Rover pujava amb segura lentitud fins al cim del turó, però davant la visió de la mar des de la terrassa es va quedar paralizada. Havia vist sovint ciutats com aquella a la TV o

VÍCTOR MALDONADO.

a les pel·lícules i la seva reacció era la que tenim en sentir que som a tocar de les coses, que podem olorar una flor o palpar la superfície rugosa d'una pedra, però la mar no tenia res a veure amb les imatges que havia vist. Plantada al bell mig de la terrassa, mentre els pares ordenaven la roba a la petita estança reservada a les visites, la Marta va pensar que podria volar dies i nits, potser mesos,

sense arribar mai a l'altra banda de l'horitzó que s'hi mostrava als seus ulls.

Per què pensava en volar davant la visió del mar? De sobte no tenia cap resposta. Ella, acostumada a rebre aplaudiments dels professors per la seva imaginació, de vegades qualificada com a portentosa, se sentia incapaç de treure el fil d'un senzill pensament.

Ni tan sols havia parat atenció a aquell

noi de llargs cabells i pantalons texans que li havien presentat com a fill dels propietaris. No s'assemblava gens ni mica als nois del poble, era com si mai s'hagués embrutat les mans amb la terra amarada de pluja.

La solitud de la Marta davant la mar va acabar aviat. Vesprejava i tots tenien gana; sobretot el seu pare, que havia conduït sense descans durant sis hores

VÍCTOR MALDONADO.

travessant el Pirineu des de les valls d'Àneu. Només repartir l'equipatge als calaixos, la mare va sortir a la terrassa i va informar la Marta que els cridaven a sopar. Hi havia una gran taula amb amanides i formatges que van durar ben poc, però la conversa va ser molt animada. Els pares explicaven les novetats del poble, una mica avergonyits, perquè no n'havia gaires tot i els anys passats des que els seus amics havien abandonat la vall. Tenien més coses a explicar els propietaris, però la Marta no acabava d'entendre quin plaer trobaven en aquelles històries d'estrangers desapareguts a causa de la violència de les ones, submarinistes aventurers que no tenien por de res.

En arribar les postres, la noia es va sorprendre de la grandària desmesurada de les maduixes. Res a veure amb aquells que es conreaven a casa seva. El pare va dir alguna cosa sobre l'artificial

dels fruits, però va callar de seguida per no incomodar els seus amics. La Marta va agafar-ne un, el més gran i aparent, i se'l va dur a la boca. El va fer esclatar entre les dents, però no li va trobar el sabor, com si l'interior estigués ple d'aigua. De manera inconscient, va agafar més maduixes i també se les va dur a la boca amb idèntics resultats. Les galtes se li van inflar com si s'hagués ficat dues pilotes de ping-pong i les commissures dels llavis li regalimaven, era un suc blanc que queia sobre les estovalles sense tacar-les.

Tots havien deixat de menjar en veure les dificultats de la Marta amb les maduixes. El noi dels cabells llargs reia, però els altres la miraven amb preocupació. Incapaç d'empassar-se aquell fruit insípid, la noia va tornar al plat els trossos mastegats. Només aleshores va pararsment de l'expectació despertada.

Una mica empipat amb la seva filla,

sobretot perquè els amics ho podien prendre com un insult a les seves atencions, el pare li va allargar un tovalló i li va dir que se n'anés a la cambra. Els altres no sabien ben bé com ficar cullerada i només quan la noia va abandonar el menjador van dir que eren coses de nens, que no calia donar-li més importància.

La Marta Griells va sortir de nou a la terrassa. La mar era ja una extensió grisa que es fonia amb el cel nuvolat. Des de la platja pujava un garbuix de música i veus, com als dies de festa major del seu poble. Va sentir el sabor salat de les seves llàgrimes, com penetraven les dents, com impregnaven la llengua amb aquell sabor intens.

Encara escopia restes de maduixa quan va sentir la pressió d'unes mans sobre les espatlles. El pare es va sorprendre per l'altura d'aquell ésser que fins feia molt poc podia aixecar del terra amb un sol braç. Li va dir a l'oïda:

—És molt més gran que a les pel·lícules, oi?

Ella no va respondre. Pensava encara en el seu desig de volar. Potser perquè no l'havia sentit mai fins aleshores, ni tan sols quan pujava al més alt del campanari i deixava anar la mirada per sobre les teulades del seu poble, preguntant-se que hi havia més enllà d'aquells pics immòbils que conformaven el paisatge llunyà de la seva infantesa.

—Serà un gran estiu —va dir aleshores el pare, sense saber molt bé si aquelles paraules anaven adreçades a la Marta o a la seva dona, que també s'hi havia apropat a gaudir de l'espectacle.

Però la Marta no sentia res. Pensava en aquell instant que les muntanyes eren més segures, que s'hi podien trobar amagatalls, que els colors no eren tan grisos, que els camins sempre et duïen a algun lloc... No era com aquell espectacle de la mar, estès tot d'una, com un llençol que no trobés mai prou vent per a eixugar-se.

La Marta s'enganyava. La mar era més del que ella es podia suposar en aquella primera visió, contenia també tot un món que la sorprendria i, potser, només potser, acabaria encisant-la. Però li havia semblat com aquelles maduixes, una mica insípida, repetida, trista.

Durant aquell estiu ja mai més es van menjar maduixes a les postres.